

Varför är ni här ikväll?

FÖR ATT NI BEHÖVS!

**Utan er = inga fristående
examina, sämre koppling till
arbetslivet och dess behov av
kunniga och kompetenta
yrkesmän- och kvinnor, mera
traditionell "skola" även i vuxnas
yrkesmässiga utveckling**

Utbildningens innehåll

I:a tillfället

- **Det fristående examenssystemets idé och uppbyggnad**
- **Vad är yrkesskicklighet?**

II:a tillfället

- **Bedömning av yrkesskicklighet (metoder: självvärdering, yrkesprovsplaner, erkännande av kunnande)**
- **Bedömningsbeslut och dokumentering**
- **Rättelse av bedömningsbeslut**

III:e tillfället (branschspecifikt)

- **Examensgrunder**
- **Bedömningsblanketter**
- **Dokumentering**
- **Ersättning**

Utbildning för bedömare

- För att förbättra och fördjupa **bedömarens kunskaper och färdigheter att bedöma yrkesskicklighet** så att
- **bedömningen sker på ett rättvist och kompetent sätt** och man vill
- **öka bedömarnas kännedom om fristående examen** och samtidigt uppmuntra dem att **utveckla det** och slutligen
- **främja, fördjupa och bredda samarbetet** mellan **arbetslivets** representanter och **examensarrangörer** (utbildning)....

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER

arbetsliv utbildning = sant!

**var, hur eller när man har lärt sig är
oväsentligt**

**– ATT man har lärt sig och KAN VISA
DET är det väsentliga**

**kunnandet påvisas vid
examenstillfällen (tidigare yrkesprov)**

erkännande av kunnande

Fakta om fristående examina

- **Systemet börjar bli tonåring** (första lagstiftningen kom 1994 och kallades för yrkesexamenslagen) **Samarbetet med arbetslivet** är faktiskt lagstiftat!
- Examenssystemet uppkom som ett direkt svar på kritiken mot **vuxenutbildningens ojämna kvalitet och dess bristande koppling till arbetslivets behov.**
- **Nationella examensgrunder för att garantera jämn kvalitet på kunnandet.**
- Varje examen har sina egna **examensgrunder**, dvs en beskrivning av vad yrkesskickligheten består av och vilka kriterier som skall fyllas (kan, förstår, behärskar, känner till osv.)
- **Examensgrunderna** utarbetas av arbetslivet, utbildningsanordnarna och Utbildningsstyrelsen

Fakta om fristående examina

- **Aktörer i systemet** är Undervisningsministeriet, Utbildningsstyrelsen, examenskommissioner, utbildningskommissioner, utbildningsanordnare, intresseorganisationer
- Det praktiska arbetet övervakas av **examenskommissioner** som består av arbetsgivarpartens, arbetstagarpartens och utbildningsorganisationernas representanter
- **Examensarrangören** (en skola) **anhåller om rätt att ordna examen** och gör ett avtal med examenskommissionen

Fakta om fristående examina

- **Tre examensnivåer för fristående examen:** grund-, yrkes- och specialyrkesexamen
- **Grundexamen** bedöms med **vitsord** (1 - 5), **yrkesexamen** och **specialyrkesexamen** med **godkänd - underkänd**
- Yrkesskickligheten påvisas och bedöms i **yrkesprov, där kunnandet mäts i förhållande till examensgrunderna**
- Examinanden har rätt att få tidigare kunskaper **erkända** (bedömning utan yrkesprov)
- **Idag finns ca 360 examina, varav dryga 80 kan avläggas på svenska**

Examensnivåer

- **Yrkesinriktad grundexamen**

Då man avlägger en grundexamen påvisar man att man har de kunskaper och färdigheter som förutsätts på uppnående av kunskap och sysselsättning inom branschen

- **Yrkesexamen**

Då man avlägger en yrkesexamen påvisar man att man har det kunnande som krävs av en yrkesman inom branschen

- **Specialyrkesexamen**

Då man avlägger en specialyrkesexamen påvisar man att man behärskar de mest krävande uppgifterna inom branschen

UTBILDNINGSTYRELSEN

Så här säger **om Fristående yrkesinriktade examina**

- Vuxna kan **påvisa sin yrkeskunskap** genom **fristående yrkesprov** och få ett officiellt intyg – **ett examensbetyg** - över sitt kunnande.
- **En fristående examen kan avläggas oberoende av hurdan utbildning examinanden** har från tidigare och hur han skaffat sig sin yrkeskunskap.
- Examina övervakas av **examenskommissioner och Utbildningsstyrelsen.**
- Examinanderna deltar vanligtvis också i **förberedande utbildning.** Utbildningens innehåll och längd bestäms då i ett **individuellt studieprogram** som uppgörs på basis tidigare utbildning och arbetserfarenhet. Undervisningsarrangemangen försöker man anpassa efter examinandens livssituation. Yrkesproven och den förberedande utbildningen **kan avläggas vid sidan av arbetet.**
- Systemet med fristående examina **stödjer livslångt lärande** och erbjuder samtidigt ett betydande utvecklingsredskap för organisationens personal.
- Examina anordnas inom **alla yrkessektorer. År 2005 avlade ca 50 000 personer en grund-, yrkes- eller specialyrkesexamen.**